

Folketingets uddannelsesudvalg

Vi er chokerede over at erfare, at den danske regering pludselig agter at standse den mest lovende nyere udvikling inden for dansk voksenundervisning for minoriteter.

I de sidste ca. 5 år har det internationale videnskabelige miljø med voksende interesse fulgt udviklingen af den særlige fremgangsmåde inden for indvandrer- og fremmedarbejderundervisning, der foregår i Danmark.

Kendetegnende for »den danske måde« har været en frugtbar udnyttelse af de lokale netværk, og en omfattende rekruttering af lærere fra forskellige indvandrergrupper. Herved er disse blevet styrket, samtidig med at der er skabt muligheder for en ellers sjældent set social mobilitet.

Vi er udmærket klar over, at den danske tradition for folkeoplysning har gjort det til en banalitet – næsten – at minoriteter selv deltager i eller ligefrem tager magten over deres egen frivillige voksenundervisning.

Selv om udnyttelsen af lokale netværksprocesser langt fra er en udvikling, der kun har fundet sted i Danmark, så har én af følgerne af den danske tradition for folkeoplysning været en generel accept af lærere fra minoritetsgrupperne selv, med samme status, samme arbejde og samme løn som de danske lærere.

Og, hvad der er allervigtigst: Der er intet i gældende lov – og i særdeleshed ikke i finansieringsreglerne – der hindrer minoriteter i at oprette skoler og klasser, som de selv styrer, hvis og når de ikke måtte være tilfredse med de tilbud, der allerede findes.

Dette er selve den fundamentale minoritetsbeskyttelse, som Danmark har opnået international anerkendelse for. At en sådan beskyttelse virkelig er nødvendig, ses af den kendsgerning, at selv i et relativt oplyst samfund som det danske har minoritetsgrupper fundet det nødvendigt, når mulighederne var der, at oprette deres egne uddannelsesinstitutioner.

I lovforslag nr. 156 om Undervisning af Voksne Indvandrere er dette fundamentale

princip om minoritetsbeskyttelse blevet slettet, tyndt kamoufleret som en rent administrativ foranstaltning, angivelig uden konsekvenser for undervisningen. Og på en måde, der ellers er typisk for racistiske regimer, er minoritetsbeskyttelsen blevet udskiftet med en tam erklæring om, at godt nok får indvandrerne ret til en uddannelse, men deres eneste praktiske middel til at sikre denne ret er samtidig blevet fjernet fra loven.

Man må håbe, at dette bedrag ikke vil virke i et land som Danmark, der har et internationalt omdømme som en utrættelig kritiker af undertrykkelse, hvor den end forekommer. For det er velkendt, i Danmark som udenfor, at den reelle virkning af de »administrative justeringer« vil blive en nedskæring i aktiviteten, og at denne nedskæring lige netop vil ramme de minoriteter, der har påtaget sig ansvaret for deres egen integration.

Vi er udmærket klar over, at Danmark, ud over sin meget priste fremmedarbejderundervisning, som så mange andre lande også har minoritetsgrupper, der er under paternalistisk opsyn, og som overhovedet ikke spiller nogen rolle i udviklingen af deres egen integration, og som følgelig heller ikke øver nogen som helst indflydelse på den sproglige side af denne proces.

For grupper i denne beklagelige situation – det vil hovedsagelig sige flygtninge – vil lovforslagets drastiske reduktion af mulighederne for selv-initieret handling næppe føles umiddelbart. Men for undervisningen af fremmedarbejdere har lovforslaget ødelæggende konsekvenser.

Vi anmoder indtrængende om, at man overvejer lovforslaget på ny, og at man inden yderligere lovgivning gennemføres, rådfører sig med videnskabelige institutioner og den nemt tilgængelige, men tydeligvis ukendte, internationale litteratur om værdien af netværksundervisning af indvandrere.

Verden over står de fleste samfund i dag, med eller mod deres vilje, over for den enor-